

Onder zeil met de vogels

Vanaf een rustieke zeilboot glijden bijzondere bewoners van de Randmeren vanzelf aan je ogen voorbij. Met de wind in de zeilen op vogelexcursie.

Op het water dobbert een hoop sneeuw witte veren. Het is een knobbelzwaan, die met opgetrokken vleugels en ondergedoken kop een maaltje van de waterbodem graast. ‘Zwanen zijn gek op kranswieren’, verklaart boswachter Rob Koetsier. ‘En die groeien hier volop!’ We liggen met het ruim honderd jaar oude skûtsje ‘Ebenhaëzer’ tussen twee eilandjes in het Wolderwijd: een van de Veluwerandmeren tussen Flevoland en Gelderland. Schipper Lothar Hoekstra heeft zojuist gedemonstreerd hoe ondiep het hier is. Zijn peilstok stoot al op een meter diepte op de harde zandbodem. Maar ook met het blote oog is te zien dat de zwanen met hun lange hals gemakkelijk bij de onderwaterbegroeiing komen. Het water is kraakhelder. Tussen de waterplanten lichten hier en daar witte plekken op. ‘Zeeschelpen’, weet Rob. ‘Uit de tijd van de Zuiderzee. Eigenlijk varen we hier over het oude strand.’

Uitdagend vogeltje

Door de telescoop op het voordek tuurt excursiedeelnemer Bob naar de rietkraag. Op zijn rug hangt een fotocamera met flinke telelens. Al sinds een paar jaar fotografeert Bob in zijn vrije tijd vogels. Vandaag hoopt hij op een baardmanneletje. ‘Een bijzonder vogeltje’, glundert hij. ‘Veel moeilijker vast te leggen dan bijvoorbeeld een rietgors, die altijd boven in het riet zit. Het baardmanneletje verstopt zich meestal. Dat vind ik leuk, zo’n uitdaging.’ Niet alleen vogelliefhebbers nemen deel aan de vaarexcursie. Ervaren zeiler Rienk

heeft al snel het vertrouwen van de schipper gewonnen en mag aan het roer staan. ‘We zijn hier in de buurt op vakantie’, zegt hij. ‘Meedoen aan deze zeiltocht was het idee van mijn vrouw. Van jongs af aan heb ik veel tijd op het water doorgebracht. Alleen lette ik nooit op de vogels. Een verrekijker heb ik niet, maar ik vind het vandaag geweldig!’

- Om visjes te ‘stelen’ heeft het visdiefje helder water nodig.
- De zeearend bezoekt sinds enkele jaren de Randmeren en laat zich geregeld zien.
- Onder de ca. 45 vogelsoorten die je kunt tegenkomen is de geoorde fuut favoriet.
- Bij aanleg van de Flevopolder zijn de Randmeren gemaakt voor recreatie, natuur en waterafvoer.

Kibbelende kokmeeuwen

Intussen varen we op de motor verder naar een volgende spannende oever, rijk begroeid met wilgen, berken, vlieren, meidoorn: het groen van het Horsterwold groeit door tot aan het water. ‘Het lijkt wel alsof je over de Amazone vaart’, zegt iemand. Een kleurrijke ijsvogel die langs de bosrand wegvliegt oogst veel bewondering. Dan begint het scoren van de vogelgeluiden. ‘De vorige keer hoorden we hier een nachtegaal’, vertelt Rob. En prompt klinkt het melodieuze gezang van deze koning onder de zangvogels. Alleen niet uit het struikgewas, maar uit de smartphone van deelneemster Nancy. Er wordt gelachen. Als we langzaam verder varen horen we een fitis

zijn riedeltje weggeven. Op de achtergrond kibbelen kokmeeuwen terwijl ze laag over het water scheren. En op enkele meters van de boot voeren meerkoeten een bokswedstrijd uit met hun achterpoten. Verderop in de rietkraag kijken we hoe een blauwe reiger worstelt met een grote vis. Nadat hij de buit heeft doorgeslikt, zien we de maaltijd als een bobbel in zijn uitgestrekte hals zitten. De vogelnatuur op het water is verrassend en divers. We komen ogen en oren tekort.

Zeilen hijsen

Tijdens de lunch verandert plotseling het weer. De zon breekt door en de wind steekt op. Schipper Lothar krijgt lichtjes in zijn ogen. 'Wie helpt er met het hijsen van de zeilen?' In een mum van tijd krijgt iedereen een taak. Zo grijpt de 15-jarige Coen met beide handen het helmhout en houdt het schip keurig op koers.

'Ben ik wel gewend', zegt hij. 'Ik ben lid van een zeilvereniging.' Onder aanwijzingen van de schipper gaan we enkele keren overstag. De mensen met meer vogelaarsbloed dan zeebenen worden gemoedelijk bij de arm genomen. Op de terugweg passeren we een echtpaar Canadese gans, met zes donzige jongen. De fotografen aan boord hebben hun lens meteen in de aanslag. Met de zon die schittert op het water voelen we ons net zo vrij als de vogels om ons heen.

© Manon Laterveer-de Beer
Gepubliceerd in: Naar Buiten – Magazine van Staatsbosbeheer,
juni 2015